

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR »NAJ KLIMA SPET ŠTIMA/LET CLIMATE BE COOL AGAIN«

Slovenski E-forum je že četrto leto organiziral mednarodni mladinski tabor, na katerem so se mladi teoretično in praktično soočili z izzivom zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, ob tem pa spoznavali naravne in kulturne znamenitosti Slovenije ter se družili v duhu spoznavanja in spoštovanja medkulturnih razlik. Tabor **Naj klima spet štima/Let climate be cool again** je pod pokroviteljstvom sklada »Modra energija« Holdinga slovenskih elektrarn potekal med 8. in 14. 7. 2006 na Domu Medved Centra šolskih in obšolskih dejavnosti »Medved« na Medvedjem Brdu.

Na taboru je sodelovalo 11 mladih iz Bosne in Hercegovine, Makedonije in Slovenije. Pod vodstvom inštruktorja z GI ZRMK so izdelali **sprejemnik sončne energije (SSE)**, ki bo skupaj s SSE, izdelanim na taboru v lanskem letu, služil za oskrbo s toplo sanitarno vodo na domu Medved. Oba skupaj bosta letno prispevala med 8.000 in 10.000 kWh toplotne energije, prihranila okoli 200.000 SIT ter zmanjšala emisije CO₂ za dobri 2 toni.

Udeleženci/ke so se seznanili s **potenciali obnovljivih virov energije** v Sloveniji, z osnovami računalniško podprtega **energetskega knjigovodstva in menedžmenta** ter s sodobnimi **orodji za izobraževanje mladih o energiji in okolju** ter spoznali stavbo, v kateri so bivali, kot energetskega objekta. Ogledali si **vodni mlin v Hotedrščici** in **proizvodnjo lesnih peletov** v podjetju Enerles v Pivki ter na Volovji rebri izvedli za in proti **debatno srečanja o rabi energije vetra**. Poleg spoznavanja **vzrokov in posledic antropogenih podnebnih sprememb** so posebno pozornost posvetili **spoznavanju pasivne in aktivne izrabe energije sončnega sevanja**. Tabor, ki je potekal kot nadaljevanje kampanje »Slovenija znižuje CO₂« je obiskal tudi britanski veleposlanik v Sloveniji g. Tim Simmons.

Tabor je del širšega projekta prenove doma Medved v demonstracijski center za obnovljive vire energije za osnovnošolsko mladino, katerega pobudnik je Slovenski E-Forum. Poleg sprejemnikov sončne energije bo prenovljeni objekt opremljen tudi s sodobnim kotlom na lesne sekance, ki jih bo dobavljala bližnja žaga, sklad Modra energija pa bo omogočil tudi postavitve **demonstracijske foto-napetostne elektrarne moči 1 kW**, ki bo v javno omrežje letno prispevala okoli 2000 kWh »zelene« električne energije in s tem emisije CO₂ zmanjšala še za dodatno tono.

POTEK TABORA

Sobota, 8. 7. 2006

Večina udeležencev je prispela na dom Medved v naši organizaciji z najetim kombijem, trije pa so prišli kar s kolesi (Slavica in Dana iz Ljubljane, Domen pa iz Kamnika). Po namestitvi v domu in seznanitvi s programom tabora in pravili bivanja v domovih ČŠOD so udeleženci/ke odšli na ogled okolice doma. Po večerji pa so se predstavili eden drugemu ter predstavili tudi svoja pričakovanja glede tabora in njegovih rezultatov.

Nedelja, 9.7. 2006

Po zajtrku smo se peš napotili do 1,5 ure oddaljenega mlina v Hruščici, ki je edini mlin v Evropi, zgrajen nad ponorom ponikalnice. Po prijaznem kramljanju z mlinarjem in ogledu mlina smo se vrnili na dom Medved. Kosilu je sledilo predavanje energetskega svetovalca Bojana Žnidaršiča o stavbah kot energetskih objektih ter o smotrnem ravnanju z energijo v stavbah. Tema je bila za udeležence/ke zelo nova in očitno zanimiva, saj se je zaradi številnih vprašanj predavanje zavleklo do večerje in zaradi drugih obveznosti predavatelja energetskega ogleda doma Medved v celotni ni bilo mogoče izpeljati. Večerji je sledil ogled finala svetovnega prvenstva v nogometu.

Ponedeljek, 10. 7. 2006

Zajtrku je sledilo predavanje Blanke Povh, ki je predstavila Holding slovenskih elektrarn, njegovo vlogo v slovenskem elektroenergetskem sistemu, sistem certificiranja električne energije iz obnovljivih virov v Evropi (RECS) in produkt Modra energija. Predavanju je sledil razgovor v katerem je bilo največ vprašanj usmerjenih na vprašanja preverjanja izvora električne energije iz obnovljivih virov ter možnosti proizvodnje električne energije iz novih obnovljivih virov. Predavanju je sledila učna ura lokostrelstva pod vodstvom učitelja Andraža. Po kosilu je prispel kombi z materialom za gradnjo sprejemnika sončne energije (SSE), ki ga je bilo potrebno raztovoriti v skedenj ob domu Medved, v katerem je potekala gradnja sprejemnika. Sledilo je predavanje ing. Matjaža Malovrha z GI-ZRMK o sprejemnikih sončne energije, njihovih tipih, tehnološkem razvoju in trendih v Sloveniji, sosednjih državah in EU. V razgovoru, ki je sledil predavanju, so si udeleženci razčistili osnove delovanja sistema ogrevanja sanitarne vode s pomočjo sončne energije. Večerji je sledil večer ob tabornem ognju, kjer so se udeleženci/ke predstavili kot pevci/ke in kot pripovedovalci/ke bolj ali manj mastnih »seksističnih«, »šovinističnih« in »rasističnih« šal.

Torek, 11. 7. 2006

Dopoldne je minilo v gradnji okvirja za SSE in spoznavanja orodij za ozaveščanje mladih o energiji in okolju. Skupini sta se medsebojno izmenjavali pri obeh dejavnostih. V popoldanskem času se je takoj po kosilu nadaljevalo delo na SSE, nakar so se je del udeležencev/k odpeljal na osvežilno kopanje na kopalnišče Bela ob Idrijci. V poznih popoldanskih urah pa jim je mag. Andrej Hanžič s TCPE FERi Univerze v Mariboru predstavil potencialne OVE v Sloveniji in tehnologijo neposredne pretvorbe sončne v električno energijo. Večerja je bila zaradi številnih vprašanj in komentarjev prestavljena za 1,5 ure, sledil pa ji je ogled filma Dan po jutrišnjem dnevu, katerega zgodba se vrti okoli nevarnosti »padca« v novo ledeno dobo kot posledice prehitrega segrevanja ozračja, ki ga povzročajo ljudje s kurjenjem fosilnih goriv.

Sreda, 12. 7. 2006

Razdeljeni v dve skupini so udeleženci/ke po zajtrku izmenično nadaljevali z »spajkanjem« cevi SSE in z debato o podnebni spremembi, njihovih vzrokih in posledicah, pri čemer so si pomagali z računalniškimi sličicami in inserti iz filma Dan po jutrišnjem dnevu. Po kosilu so nadaljevali z gradnjo SSE in ga slovesno dokončali pred

kamerami ekipe TV Slovenija, ki je prišla, da bi naredila prispevek o taboru za četrtkovo oddajo Slovenska kronika na 1. programu TVS. Utrujeni od dela in »igre« pred TV kamerami so se udeleženci odpeljali (Domen kar s kolesom) v dolino Idrijce na zaslužno osvežitev v tolmunu na okljuku reke pod Sp. Idrijo. Po večerji je Merima razložila pravila »za in proti« debatiranja, nakar so se udeleženci razdelili v dve skupini ter s pomočjo računalnikov in pisnih gradiv začeli pripravljati argumente za oz. proti gradnji vetrnih elektrarn v Sloveniji.

Četrtek 13. 7. 2006

Po zgodnjem zajtrku se je večina udeležencev/k s kombijem odpeljala na Volovjo Reber, kjer so si ogledali lokacijo za gradnjo polja vetrnih elektrarn, se seznanili s klimatsko-termičnimi in naravovarstvenimi karakteristikami lokacije, potem pa po pravilih izvedli »za in proti« debato o postavitvi vetrnih elektrarn na lokaciji. Ob povratku so se ustavili še v Pivki, kjer so si v podjetju Energles ogledali sodobno proizvodno linijo lesnih pelet in se seznanili z značilnostmi lesnih pelet kot sodobnega, do podnebja in uporabnika prijaznega kuriva. Po kosilu je tabo obiskal britanski veleposlanik v Sloveniji Tim Simmons, ki je v sproščenem razgovoru predstavil projekt Slovenija znižuje CO₂, razloge, zakaj britanska vlada tovrstne projekte podpira ter prizadevanja za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v Veliki Britaniji. Udeležence/ke, ki sta se jim medtem pridružila še člana Upravnega odbora SE-F mag. Janez Debeljak in ing. Branko Fatur, je predvsem zanimalo kakšno je stališče vlade in prebivalstva Velike Britanije do vetrnih elektrarn. Pri odgovoru je gospod veleposlanik dokazal svoje diplomatske sposobnosti. Potem si je na digitalnih fotografijah z zanimanjem ogledal kako se je gradil SSE, ki si ga je ob slovesu ogledal tudi »v živo«. Še preden se je veleposlanik poslovil se je na prizorišču že znašel Matej Kranjc, ki je udeležencem/kam predstavil osnove energetskega knjigovodstva in po ogledu prispevka o taboru v Slovenski kroniki na 1. programu TVS predal »štafetno palico« mag. Bogomilu Kandusu iz podjetja Enekom, ki je s pomočjo primerov predstavil uporabo energetskega knjigovodstva v podjetjih in njegovo nadgradnjo z ukrepi energetskega menedžmenta. Nekateri udeleženci so se pri tem tako zagreli, da je bilo večerjo spet potrebno prestaviti za slabo uro. Ob tabornem ognju je še nekaj časa potekala debata o tem, zakaj v Sloveniji z energijo ne ravnamo učinkovito in kaj bi bilo potrebno storiti, da se to spremeni, potem pa se je klima spremenila v petje pesmi bratskih narodov in narodnosti ter pripovedovanje jugonostalgčnih vicev.

Petek, 14. 7. 2006

Ker je g. Marko Sršen zaradi drugih obveznosti odpovedal predavanje o malih kogeneracijah je po izpolnitvi evalvacijskega vprašalnika dopoldne minilo v znamenju pakiranja in pospravljanja ter obiska predstavnikov sklada Modra energija (mag. Djodje Žebeljan, Ursula Krisper, Marko Horvat), saj se tiskovne konference ni udeležil nihče od številnih vabljenih predstavnikov/ic »sedme sile«. Graditelji/ce SSE so predstavnikom sklada Modra energija podrobno predstavili gradnjo SSE in potek tabora ter tudi svoja mnenja o tem, kaj jim je bilo najbolj všeč in kaj bi v prihodnje kazalo izboljšati. Večinsko mnenje je bilo, da je bil program pester in kvaliteten, da pa bi bilo v prihodnje potrebno predvsem povečati del praktičnih dejavnosti (»vaje« iz energetskega knjigovodstva in energetskega menedžmenta, meritve porabe električne energije, izračun ekonomičnosti posameznih ukrepov URE in OVE na objektu ipd.). Po kosilu se je polovica udeležencev/k na obisk Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri odpeljala s kolesi, druga polovica pa z avtomobili. Ob ogledu TMS je bil poudarek dan razstavama o podnebnih spremembah East, West, North, South in CLARITY, razstavi o energetske rabi lesne biomase ter mlinom, žagam in kovaškimi delavnicam, ki v muzeju služijo kot možnost prikaza aplikacij praktične uporabe vodnega kolesa kot najpomembnejšega vira za pridobivanje mehanske energije pred pojavom parnega stroja na Slovenskem. Seveda ni šlo tudi brez ogleda zbirke avtomobilov, zlasti seveda impozantnih limuzin maršala Tita. Vroč dan in naporen delovni teden se je končal z obiskom soteske Pekel pri Borovnici, kjer so najbolj pogumni/e vodna energija izkusili tudi kot osvežujoče in duševne moči krepeče kopanje v tolmunu med 2. in 3. slapom v tej čudoviti soteski.

Rezultati:

1. Sprejemnik sončne energije površine 6m², zgrajen po tehnologiji tinox, z letno kapaciteto priprave od 4.000 do 6.000 kWh tople sanitarne vode.
2. Plakati in oglas za tabor
3. Spletna stran s predstavitvijo projekta in poteka tabora.
4. Objavljen prispevek o taboru na TVS.
5. Prispevki za objavo v glasilu Elektro Ljubljana, v Našem stiku, EGESu in na portalu energetika.net.
6. Usposobljena skupina 10 mladih za promocijo obnovljivih virov in učinkovite rabe energije.
7. Vzpostavljene osnove za nadaljnje sodelovanje s Centrom šolskih in obšolskih dejavnosti kot največjo institucijo za zunaj šolsko izobraževanje osnovnošolske mladine.
8. Sklenjen dogovor s CŠOD o instalaciji SSE in fotonapetostnega modula na prenovljen objekt doma Medved, kjer bosta skupaj s kotlom na lesne sekance služila kot demonstracijska objekta za ozaveščanje in izobraževanje mladih o obnovljivih virih energije.

SPONZOR TABORA

